

Museum
Leuven

N DOKA

15.12.23
→ 05.01.25

'Passion de l'été pour l'hiver' (video still), Lili Dujourie, 1981, Cera-collectie bij M Leuven
© de kunstenaar & Argos Centre for Audiovisual Arts

IN DIT DOSSIER

DOKA	3
Kunstenaars	5
Geert Goiris	6
Beelden	7
Praktisch	17
Contact	18

M LEUVEN PRESENTEERT GROEPSTENTOONSTELLING 'DOKA'

Met hedendaagse kunst van onder meer Lili Dujourie, Leyla Aydoslu, Marthe Wéry, Kato Six en René Heyvaert

15.12-05.01.2025

De kunstobjecten van M liggen veilig opgeborgen in het donkere depot, waar een constante temperatuur heerst. Enkel voor een tentoonstelling worden ze bovengehaald, op zaal geplaatst en uitgelicht. Fotograaf en gastcurator Geert Goiris zag daarin een parallel met de donkere kamer of doka, de magische plek waar analoge foto's ontstaan. In deze collectiepresentatie wil hij zorgvuldig gekozen werken uit de hedendaagse kunstcollectie van M laten oplichten uit de duisternis.

DOKA

De rode draad doorheen de tentoonstelling is een zin van dichteres Mary Oliver: 'Aandacht is het begin van overgave'. Ons tijdperk is gekenmerkt door snelheid, afleiding en kijken zonder op te merken. De ruimtes waar we een groot deel van onze tijd doorbrengen worden vaak bepaald door vastgeroeste gewoontes en routines. De kunstwerken in de tentoonstelling ontwrichten – soms subtiel, dan weer uitgesproken – onze aannames en verwachtingen. Ze nodigen uit om een onbevangen blik te werpen op het bekende en stellen het genot maar ook de noodzaak van aandachtig kijken centraal. DOKA brengt 27 kunstenaars samen in vijf zalen.

'DOKA' omvat diverse media en technieken. Een aantal videowerken van Lili Dujourie vormen de ruggengraat van de tentoonstelling. Ze spelen zich af in real-time: de kijktijd is gelijk aan de duur van de opname. De video's nodigen uit tot verstillig. Wie blijft staan krijgt aandacht voor het voelbare verstrijken van tijd. De tentoonstelling telt verder sculpturen en installaties, grafische en fotografische kunstwerken. De kunstenaars spelen een spel met alledaagse voorwerpen en figuren. Door ze te hervormen, bewerken en kopiëren krijgen ze nieuwe betekenissen. Zo wordt onze blik uitgedaagd om wat voor ons ligt te herlezen, om zelf associaties te leggen.

De ontwikkeling van een analoge zwart-witafdruk – waarbij enkel rood licht is toegestaan – neemt ruwweg zeven minuten in beslag. Daarna kan het wit licht weer aan om de print te bekijken. De zalen van de tentoonstelling baden één voor één in rood licht en evoceren zo de ervaring van de donkere kamer. Elke zaal in het parcours wordt zeven minuten lang enkel door rode lampen belicht. De monochrome belichting verandert onze ervaring van de werken: kleuren vallen weg en het contrast lijkt toe te nemen. De schaduwen worden dieper, details gaan op in het totaalbeeld. Tijdens de rode fase nemen we de kunstwerken waar op een manier die niet voorzien was. Tegelijk suggereert deze ingreep dat elk beeld een ander in zich draagt.

M Leuven, groeiende hub voor hedendaagse kunst

Deze collectietentoonstelling met hedendaagse kunstwerken past in een breder beleid van M Leuven. Sinds dit jaar zet M meer in op verwerving, beheer en presentatie van hedendaagse kunst. De afgelopen jaren kende dit tijdssegment van de collectie een aantal belangrijke instromen. Zo organiseerde M tijdens de coronapandemie de steunactie [The Constant Glitch](#) met een twintigtal aankopen, en via de relancemiddelen van de Vlaamse Gemeenschap voor de beeldende kunstsector werden er in 2022 [nog eens zestig werken in langdurige bruikleen](#) genomen. Ook met dank aan Stad Leuven, en in overeenkomst met de plannen rond het Erfgoeddecreet, voorziet M verder te groeien op dit vlak.

Daarnaast wordt eind dit jaar de structurele samenwerking met [Cera](#), de coöperatieve waarvan M de collectie beheert en ontsluit, op lange termijn verder gezet. De tentoonstelling 'DOKA' past binnen de plannen om M verder, in het bijzonder op collectievlak, als huis voor erfgoed én hedendaagse kunst te profileren.

De hedendaagse kunstcollectie van M heeft een focus op Belgische kunst. Er zijn drie deelsegmenten. De belangrijkste is die van Cera, met een zevenhonderdtal werken. Daarnaast krijgt M als vooraanstaand Vlaams museum jaarlijks verschillende werken van de Vlaamse Gemeenschap in langdurige bruikleen. Ook Stad Leuven zelf investeert in hedendaagse stukken voor M, en zal hier de komende jaren verder op inzetten.

Dubbele vernissage

Parallel met 'DOKA' opent in M het toonmoment van [M-resident Anna van der Ploeg](#). Anna van der Ploeg was afgelopen jaar vijf maanden te gast in de M-residentie in Cas-co, waar ze de ruimte kreeg om zich te verdiepen in haar artistiek onderzoek. Van der Ploeg combineert elementen uit de beeldhouwkunst met schilderkunst en grafiek tot een unieke methode van het bewerken, buigen en schilderen van multiplex. Centraal in haar werk staan observaties van menselijke interacties en de rol die taal speelt in deze uitwisselingen.

Van der Ploeg verzamelt al jarenlang handgemaakte posters, die ze beschouwt als een materieel residu van een verlangen om gehoord te worden of om een boodschap de wereld in te sturen. Geïnspireerd door één bijzondere, gevonden poster die de kunstenaar diep raakte, en een banderol uit de collectie van M, creëerde Van der Ploeg een reeks nieuwe sculpturen. M ontsluit Van der Ploegs nieuwe werk en recente experimenten in een presentatie in het museum. Het toonmoment loopt tot 3 maart 2024.

Feestelijke opening met concert

M opent de tentoonstelling op donderdag 14.12.23 met een concert, gecomponeerd voor de tentoonstelling en live gebracht door Frederik Meulyzer (drums/electronica) en Prisca-Agnes Nishimwe (stem).

Aanvang: 20:00

Concert: 20:30-21:00

KUNSTENAARS

De groepstentoonstelling 'DOKA' bevat werken van **Leyla Aydoslu** (°1987), **Younes Baba-Ali** (°1986), **Dirk Braeckman** (°1958), **Raphaël Buedts** (1946–2009), **Paul Casaer** (°1967), **Honoré d'O** (°1961), **Lili Dujourie** (°1941), **Jef Geys** (1934-2018), **Gerard Herman** (°1989), **René Heyvaert** (1929-1984), **Ann Veronica Janssens** (°1956), **Jan Kempnaers** (°1968), **Valérie Mannaerts** (°1974), **Hana Miletić** (°1982), **Peter Morrens** (°1965), **Hilde Overbergh** (°1964), **Ria Pacquée** (°1954), **Benoît Platéus** (°1972), **Kato Six** (°1986), **Gintautė Skvernyté** (°1993), **Walter Swennen** (°1946), **Joëlle Tuerlinckx** (°1958), **Michael Van den Abeele** (°1974), **Philippe Van Snick** (1946-2019), **Richard Venlet** (°1964), **Jan Vercruyse** (1948-2018), en **Marthe Wéry** (1930-2005).

De kunstwerken behoren tot de collecties van Cera, de Vlaamse Gemeenschap en Stad Leuven, beheerd door M.

GEERT GOIRIS

Geert Goiris woont en werkt in Antwerpen. Hij reist de wereld rond op zoek naar bijzondere plekken om ze te interpreteren in raadselachtige beelden. Geïnspireerd door het dubbelzinnige begrip 'high fidelity' (technologie die zichzelf zagezegd onzichtbaar of onhoorbaar maakt om dichterbij het 'origineel' te komen) maakt hij gebruik van grootformaat analoge camera's en wetenschappelijke films gevoeliger dan het menselijk oog. Ondanks de overvloedige details overheerst in zijn werk vaak het gevoel dat er iets ontbreekt. Dit informatietekort zet de verbeelding van de kijker aan het werk. Door het ontbreken van duidelijke tijdsmarkeringen ontstaat het gevoel dat we tegelijk naar verleden en toekomst kijken.

Zijn werk bevindt zich onder andere in de collecties van het Seattle Art Museum (VS), Hamburger Kunsthalle (Duitsland), FOMU (België), Centro de Arte Caja de Burgos (Spanje) en Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris (Frankrijk).

Voor Geert Goiris is 'DOKA' een terugkeer naar het museum, na zijn solotentoonstelling in 2013.

'Passion de l'été pour l'hiver' (still), Lili Dujourie, 1981, Cera-collectie bij M Leuven
© de kunstenaar & Argos Centre for Audiovisual Arts

Deze monochrome video, opgenomen in Oostende, vormde het startpunt voor de collectiepresentatie. Het beeld is grijzig en niet bijzonder scherp. De opname gebeurde in één keer, zonder onderbrekingen. We zien een onopgesmukte vertoning: Dujourie laat zich niet verleiden tot een virtuoos standpunt of camerabeweging. Maar de bedrieglijke eenvoud doet niets af van de radicaliteit van dit kunstwerk. De afgemeten positie van de videocamera en vooral haar omgang met het toestel als kunstenaar/model/toeschouwer geven dit werk zijn kracht.

Wat de kunstenaar aanreikt is haar fascinatie voor het hangende moment. Er is nauwelijks ontwikkeling in haar personage. Tijd glijdt voorbij terwijl er niets wezenlijks verandert. Ik kijk geboeid hoe zij met haar lichaam, een kamer en een stilstaande videocamera zo'n elegantie en rijkdom aan gevoelens kan oproepen.

Dujouries verschijning is geen spektakel: dit lichaam voert niets uit, staat niet onder druk tot productie of consumptie. Het is een ledig lichaam, misschien verveelt het zich, maar het blijft authentiek, weerbarstig, sensueel en vooral autonoom.

'Passion de l'été pour l'hiver' schetst het verlangen naar het onbereikbare. Wat ver van ons ligt trekt aan – onmogelijkheid vormt nooit een obstakel in liefdesgeschiedenissen. Het lichaam lijkt misschien passief, maar de titel doet vermoeden dat er passioneel verlangd wordt. Die innerlijke storm blijft onzichtbaar aan de buitenkant.

'Sonnet' (still), Lili Dujourie, 1974, Cera-collectie bij M Leuven
© de kunstenaar & Argos Centre for Audiovisual Arts

Net zoals in 'Passion de l'été pour l'hiver' zien we een jonge vrouw in een kamer met een grote raampartij. Ditmaal kijken de vensters niet uit op een zeelandschap met een scherpe horizon, maar op een weelderige bosrand. De blik geraakt niet voorbij de gesloten wand van hoge bomen en dichte struiken, hier is de intimiteit nog nadrukkelijker. De kunstenaar draagt een lichte getailleerde jurk en schrijdt door de ruimte terwijl ze een sigaret rookt, een handeling even efemer als de video-opname zelf. Wanneer haar ranke gestalte even uit het kader verdwijnt, blijft ze toch aanwezig in het beeld door haar reflectie in het vensterglas. Het lijkt alsof de vrouw opgesloten zit in een vitrinekast: de raampartij geeft ruimte maar voelt ook aan als een begrenzing.

Opnieuw worden we opgenomen in de ennui van het personage. Een introverte, geconcentreerde atmosfeer overheerst, melancholisch maar fascinerend omdat de vrouw iets onbereikbaar uitstraalt. Ze lijkt onthecht maar tegelijk heel aanwezig, als in een droom.

'LXXXVIII', Leyla Aydoslu, 2019, Collectie Vlaamse Gemeenschap bij M Leuven
© de kunstenaar, foto: Art In Flanders & Meemoo, Cedric Verhelst

De buitenproportionele schaal van het krantenrekje en de gestileerde bladeren van tropische planten doen op een vreemde manier vertrouwd aan. Alsof het meubel boven zichzelf uitstijgt en een dwingend monument wordt voor andere werelden. De naoorlogse huiselijkheid waar kamerplanten en geïllustreerde pers stonden voor een comfortabele en geconnecteerde manier van leven, de eerste prille stappen in een geglobaliseerd bestaan, wordt zachtjes onderuit gehaald door de unheimlige schaal en de titel. Ondanks de pulserende diversiteit van culturen en de paradijselijke fauna en flora, hebben de tropen in onze contreien allerlei ongunstige connotaties gekregen. Tristes tropiques, onze onverkwikkelijke koloniale geschiedenis, ondervoeding en lelijke ziektes komen tegelijk onze huiskamer binnen via de tijdschriften.

'Caution', Walter Swennen, 2011, Cera-collectie bij M Leuven
© de kunstenaar, foto: Philippe Debeerst

Zonder titel, René Heyvaert, 1979, Cera-collectie bij M Leuven © de kunstenaar, foto: Art In Flanders & Meemoo, Dominique Provost

Dit bescheiden werkje (van formaat, niet van impact) ligt op een tafel waarrond de bezoeker kan bewegen. Er is geen voorgeschreven oriëntatie, dit object heeft geen vaststaande onder- of bovenkant. De andere kunstwerken die ook op de tafel liggen, hebben wel een duidelijke leesrichting en nodigen de kijker uit om rond de tafel te cirkelen.

De kunstenaar heeft lef en is tegelijk heel terughoudend. Wat kan je doen om zo'n alledaags voorwerp te transformeren in iets anders? Door het vast te binden aan een stokje associëren we het met een prothese, een verband, een gespalkt been. Hoe kan een vork er plots zo hulpbehoevend uitzien? Of is het degene die de vork naar hun mond moet toebrengen? Wat een schitterende transformatie van een banaal, functioneel apparaat naar een object met gevoelens en tekortkomingen. We krijgen zowaar empathie met een vork. We bekijken het bovendien in een museumcollectie, dus de onaangepastheid van het object wordt ingevuld met een nieuwe functie: het is een kunstwerk. Maar ook in die categorie blijft het tegenstribbelen omdat het zo'n discrete aanpassing is. Dat dit timide object zich zo kan verzetten tegen classificatie of onderwerping, dwingt respect af.

'La Pichennette', Ann Veronica Janssens, 1996, Cera-collectie bij M Leuven
© de kunstenaar, foto: Art In Flanders & Meemoo, Cedric Verhelst)

'Corolla', Gintautė Skvernytė, 2019, Cera-collectie bij M Leuven © de kunstenaar

Gefascineerd door verschillende manieren van interactie, begon Gintautė Skvernytė te werken met paraffine, een wendbaar materiaal dat eindeloos gewijzigd kan worden door druk of inkervingen. Deze ervaring met kneedbare materialen leidde naar analoge kleurfilm, eveneens een gevoelig membraan dat kortstondige beelden kan dragen. 'Corolla' is haar eerste 16mm-film. Deze stille film toont zeven close-ups van oogleden waarop bloemblaadjes kleven. Door de onvrijwillige beweging van de ogen fladderen de bloemblaadjes als vlinders. De in lus geprojecteerde film heeft sculpturale eigenschappen: tactiliteit, materialiteit (de fysieke drager van de film maakt deel uit van de kijkervaring) en dynamiek. De zachte, nauwelijks voelbare aanraking van de bloemblaadjes legt een bijkomende laag op de opeenstapeling van membranen: huid op huid op huid. De volledige gezichten krijgen we nooit te zien, er is weinig herkenning of identificatie. Wat centraal staat is de aanraking van het vegetale en het menselijke en hoe er op de grens van beide werelden een subtiele verwevenheid plaatsvindt.

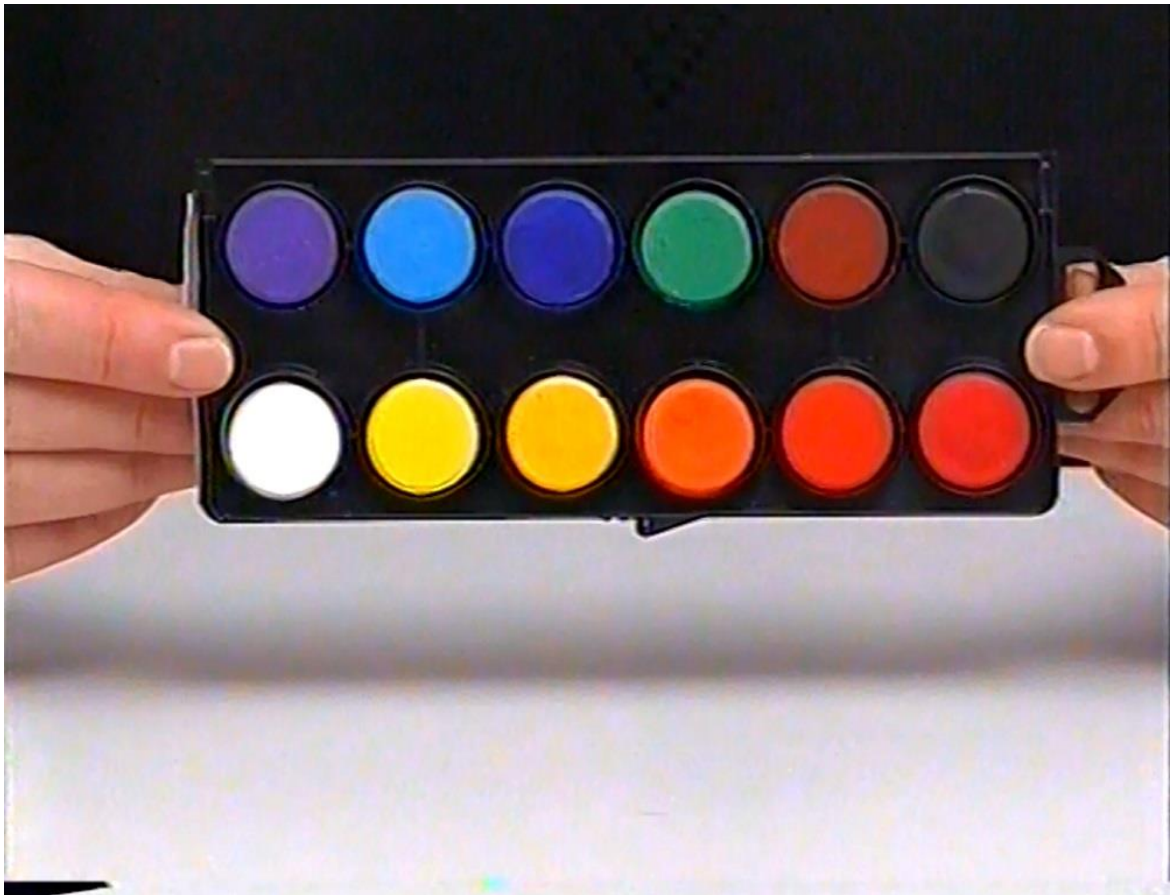

'Tropical Archive', Paul Casaer, 2020, Collectie Vlaamse Gemeenschap bij M Leuven
© de kunstenaar

De buitenproportionele schaal van het krantenrekje en de gestileerde bladeren van tropische planten doen op een vreemde manier vertrouwd aan. Alsof het meubel boven zichzelf uitstijgt en een dwingend monument wordt voor andere werelden. De naoorlogse huiselijkheid waar kamerplanten en geïllustreerde pers stonden voor een comfortabele en geconnecteerde manier van leven, de eerste prille stappen in een geglobaliseerd bestaan, wordt zachtjes onderuit gehaald door de unheimlige schaal en de titel. Ondanks de pulserende diversiteit van culturen en de paradijselijke fauna en flora, hebben de tropen in onze contreien allerlei ongunstige connotaties gekregen. Tristes tropiques, onze onverkwikkelijke koloniale geschiedenis, ondervoeding en lelijke ziektes komen tegelijk onze huiskamer binnen via de tijdschriften.

'Cash Cow', Gerard Herman, 2022, Cera-collectie bij M Leuven,
foto: de kunstenaar, courtesy Waldburger Wouters

'Next time firewire or Another Planet' (still), Honoré δ'O, 2000, Cera-collectie bij M Leuven, foto: de kunstenaar & Argos

PRAKTISCH

M LEUVEN

Vanderkelenstraat 28

3000 Leuven

+32 (16) 27 29 29

info@mleuven.be

www.mleuven.be

Plan je route naar het museum

Met de fiets

Alle fietsers zijn welkom. Je kan je fiets makkelijk en veilig achterlaten in de fietsenparking onder het Rector de Somerplein. Van daaruit is het nog twee minuten wandelen naar het museum.

Met het openbaar vervoer

Het museum bevindt zich op tien minuten wandelen van het station van Leuven. Kom je met de bus, dan is het Rector de Somerplein de dichtstbijzijnde halte. Stippel je route uit met Google Maps.

Met de auto

Het nieuwe circulatieplan leidt je in verschillende lussen naar Leuven en de parkings. Vermijd je liever het verkeer in de stad? Parkeer dan je auto op een van de randparkings en neem gratis de bus naar het centrum. Parkeer je liever dichtbij? Dan is er parking Ladeuze, op twee minuten wandelen van het museum. Je vindt er ook 18 plaatsen voor personen met een beperking (hoogte parking: 1.90m). Klik [hier](#) voor meer informatie over het circulatieplan en alle parkeermogelijkheden.

CONTACT

Hanne Grégoire

Diensthoofd Communicatie & Pers

hanne.gregoire@mleuven.be

+32 (0)472 95 52 26

Samantha Fadahunsi

Medewerker Communicatie & Pers

samantha.fadahunsi@mleuven.be

+32 (0) 491 35 02 95

Celine De Geest

Medewerker Communicatie & Pers

celine.degeest@mleuven.be

+32 (0) 479 67 65 31

Link webpagina:

www.mleuven.be/programma/doka

Link Prezly:

Beelden in hoge resolutie zijn te downloaden onderaan deze perspagina:

www.mleuven.prezly.com/media